

ביום שני פרשת ויצא ז' כסלו תשפ"א התקיים בס"ד על ידי מפעל 'הילכתא' כינוס חיזוק מיוחד בעניני 'צניעות הלבוש' ו'כיסוי הראש' בבית הכנסת פינסק קרלין ירושלים. נשמעו דברים מפי הרבנים: **הגאון רבי ישראל גנס שליט"א** מראשי ישיבת 'קול תורה' ומרבני שכונת מטרסדורף ובית וגן, **הגאון רבי צבי וובר שליט"א** חבר בד"ץ 'שארית ישראל' ורב שכונת נווה יעקב, **הגאון רבי מנחם מנדל לובין שליט"א** חדב"נ מוריניו רבי ניסים קרליץ זצוק"ל מראשי כולל חזו"א ורב שכונת 'רמת אהרן' בני ברק.

ניתן להאזין לשיעור ב'קו הילכתא' 02-5377085 שלוחה 1
וכן ב'אוצר השיעורים' 02-3024201 שלוחה 5

את הכינוס הנחה בטוב טעם הרב לוי יצחק לדרמן שליט"א מחשובי האברכים בישיבת מיר, והקדים להדגיש כי הכינוס יועד לחפצים להדר במצוות הצניעות כפי שמהדרים בכל מצווה ולמה יגרע חלקה של מצווה קדושה זו. בתוך כל דקדוקי הפרטים חשוב עד מאד לזכור את העיקר והכלל שצניעות היא חכמה כמו שנאמר 'את צנועים חכמה' הצניעות היא סיבה לחכמה וסימן לחכמה. ואשר על כן החכמים יודעים להעביר לבני ביתם את הדברים בחכמה ובניחותא כדי שיתקבלו.

בסיום הביא המנחה את דברי המהר"ל בשבח הצניעות הקשורה מאוד להצלחה בתורה, מאחר ומקום התורה הוא בקודש הקדשים בארון העדות, וקודש הקדשים הינו המקום הצנוע ביותר בעולם ואין הברכה שרויה אלא במקום הסמוי מן העין. בנוסף כתב המהר"ל במקום אחר, כי תכונת הצניעות הינה תכונה שעוברת בתורשה מההורים לילדים יותר מכל תכונה אחרת, וראוי לידע יקרתה וחשיבותה. אין ספק שאסיפה כגון זו בתקופת הקורונה הינה קידוש ה' גדול ויתן ה' שמכאן יצא חיזוק לרבים החפצים בכבוד שמו הגדול ית' בהיותם עם קדוש לה'.

מוריניו ורבינו הגאון רבי ישראל גנס שליט"א:

ברשות כל הציבור הקדוש. מורי ורבותי, ממש מרגש לבוא הנה, ולראות את הציבור הקדוש שהתאסף לדבר מצווה. מאות אנשים נתכנסו ובאו לדבר מצווה, ויש בזה גילוי עד כמה הדבר חשוב בעיני הציבור, הדבר נוסך הרבה כח, עוז והדר למצווה זו.

לפני יותר משנתיים התחלנו ענין חדש, מתוך ראית הצורך הגדול ראינו שיש לחזק בענייני צניעות הבגדים גם את הגברים. בעבר היתה פירצה גדולה בנושא הצניעות וקמו ועמדו כמה יחידים לחזק את הצניעות בכלל ישראל בקרב הנשים, ובעזר ה' בפעולה של יחידים שעבדו במסירות נפש נעשה שינוי עצום בכלל ישראל. אמנם אחר כל זאת התברר, שאף שהרבה נשים התחזקו, עדיין יש מה לתקן.

כל אשה משועבדת לבעלה, ועושה רצון בעלה. והרבה בעלים מעצמם הבינו את הדברים ושיתפו פעולה ועשו, אך היו כאלה שלא הבינו, לא ידעו מה צריך. בכדי להסביר את הדברים האלו, ראינו צורך להסביר את הדברים גם לגברים. אם הבעלים יקבלו יבינו היטב את חומר הענין וישתפו פעולה, נוכל בסיעתא דשמיא לשנות לטובה את מצב הצניעות של כלל ישראל. הצניעות היא ענין חשוב מאוד ובלי שמירה, זה פיקוח נפש. אם לא שומרים כראוי על מה שצריך לשמור, יש התדרדרות שאין המקום לפרט ולא ראוי לפרט, אבל זהו מצב נורא.

צריך לזכור עובדה פשוטה שיתכן ואפילו מיעוט קטן יכול להשפיע, לטוב ולמוטב. הכוונה של יסוד האסיפה הזאת, היא לזכות לשלימות בעזר ה' בנושא הזה, ע"י החיזוק שיצמח מכאן בין לעזרת נשים ובין לעזרת ישראל. הרבנים שליט"א הם שישאו דברים בהמשך הם שיבארו כיצד יש לפעול למעשה בנושא, וכאן באתי בקצרה לומר את המטרה העומדת בפנינו שבשלה החליטו לפנות גם לגברים. אחר שראינו את הנחיצות הרבה והצורך הגדול לחיזוק זה לפי הנראה לעינינו במציאות אשר לולי כך, התוצאה לא תהיה מושלמת.

זאת הזכות של כל מי שנמצא כאן, שיתרום לכלל ישראל, לקדושה של כלל ישראל, לטהרה של כלל ישראל, שאין דבר גדול מזה. חז"ל אומרים, שהטהרה של כלל ישראל, היא הדבר המשפיע על הכל - על כל התורה של כלל ישראל, על כל המידות של כלל ישראל, מאחר וכאשר כלל ישראל טהורים יש סיעתא דשמיא בכל. ובס"ד נזכה שמהיום, מהאסיפה היום, וימשיך לעוד אסיפות, נזכה שכלל ישראל יהיה קדוש וטהור בשלימות.

ולא באתי אלא לברך ולהודות לכל מי שפעל וארגן את האסיפה החשובה הזאת, שהריבוננו של עולם יברך כל אחד ואחת בכל משאלות הלב, כמו שראינו את זה לאין ערוך, נשים ששנים לא זכו להיפקד, כשהתחזקו בצניעות זכו להיפקד. אין זמן לעמוד כעת ולספר סיפורים לעשרות, אולי אפילו במאות על ניסים שקרו. כשכלל ישראל עושה את רצונו של הקב"ה, הקב"ה עושה את רצונו. יהי רצון שנזכה באמת, שמכאן תצא השלימות של ענין הצניעות בכלל ישראל בעזר ה', הקב"ה ימלא את כל משאלות לבכם לטובה, אמן.

דברי מורינו הגאון הרב צבי וובר שליט"א:

ברשות הגאון רבי מנדל לובין שליט"א שהגיע במיוחד מבני ברק כדי לעודד אותנו, בענין הגדול הזה של צניעות הנשים, וברשות כל הקהל הקדוש הזה.

אני רוצה לעסוק היום בדברים שהם עומדים ברומו של עולם ובני אדם מזלזלים בהם. רש"י בפרשת נשא, על הפסוק "ופרע את ראש האשה", כותב "מכאן שגנאי לנשים לגלות את שערות ראשן".

רש"י אומר שזה גנאי לנשים, לכאורה רש"י היה צריך להגיד שזו עבירה לגלות את שערות הראש, זה איסור דאורייתא, מדוע נקט רש"י לשון שזה גנאי לנשים לגלות את שערות ראשן? ומהיכן לקח רש"י שזה גנאי?

ראיתי בשפתי חכמים דבר נפלא, הוא אומר כך: שמעתי, במדרש כתוב משל למה הדבר דומה, למי שעשה עבירה, ומתבייש מחמת העבירה שעשה ללכת בשוק, ומכסה את ראשו ואת פניו. ולכן האשה שעברה על הציווי של עץ הדעת, היא מכסה את ראשה מפני הבושה, על כך שעברה בחטא עץ הדעת, עכ"ד השפתי חכמים.

מה הפשט "ופרע את ראש האשה", פשט אחד שהכחן פורע את השער שלה, שהשער יהיה פרוע ומפוזר, וכך מבואר במגן אברהם (סימן ע"ה ס"ק ג), שאפילו בתולות שאין להן חיוב לכסות את ראשן, אבל שער פרוע - אסור להן ללכת, צריך שהשיער יהיה אסוף. והרב וואזנר בשו"ת שבט הלוי ח"ה תשובה קצ"ט כותב, שגם נשים שהולכות עם פאה, ומפזרות את שער הפאה, עוברות על דין המגן אברהם. וודאי שצריך להחמיר בזה, וכמדומה שיש אנשים שלא יודעים את המגן אברהם הזה, אבל זה מה שכתוב במגן אברהם.

פשט שני מביא שם בשפתי חכמים, שיש שאומרים שפרע זה לגלות, שכשהאשה שסותרים את שער ראשה, נהיה לה שער ארוך, וזה גם חוסר צניעות - שער ארוך, הגילוי מראה את השער הארוך. מה הגנאי בזה? הסביר השפתי חכמים, שחווה בגלל חטא עץ הדעת, היתה בושה ללכת ברחוב

וכיסתה את ראשה. עוד כתוב במדרש שהסיבה שפורעים את ראש הסוטה, מדה כנגד מדה מה שעשתה עם החוטא עמה.

והענין בזה הוא כמו שכתוב בגמ' בברכות (דף יב:) שכל מי שעושה עבירה ומתבייש בה, מוחלים לו על כל עוונותיו, וחז"ל מביאים ראיה משאול ושמאל. ששאול אמר לו שאלתי בנביאים, בחלומות, ולא ענו לי, והוא לא הזכיר ששאול באורים ותומים, כי הוא התבייש להזכיר זאת כיון שהרג את נוב עיר הכהנים. ואז כתוב ששאול עונה לו: "מחר אתה ובניך עימי" ודרשו 'עימי' - במחיצתי, אתה בא למחיצה שלי, תהיה יחד איתי בגן עדן, יחד עם שמואל הנביא השקול כמשה ואהרן, בגן עדן. מדוע זכה שאול לדבר הזה? להיות בגן עדן, במחיצתו של שמואל הרמתי? כיון שעשה עבירה והתבייש בה, לכך זכה שמחלו לו על כל עוונותיו. וכך כל אשה שהולכת ברחוב עם כיסוי ראש, היא מתקנת את החטא של עץ הדעת, היא מתביישת, מתביישת בחטא שלה - מוחלין לה על כל עוונותיה. איזו זכות עצומה, להיות יחד עם שמואל ושאול בגן עדן, מי זוכה לזה? אשה שמכסה את ראשה, ומה עושה? מכסה את הראש, לא פורעת את הראש שלה, ולא שער ארוך.

הרבנית אמרה לי, כשאני נוסעת באוטובוס, ורואה מישהי שהשער קלוע ומסודר - לא פרוע, אני יודעת שזו בחורה, אבל אם זה פרוע זוהי אשת איש.... היתכן כדבר הזה, איך שותקים על כזה דבר שבנות ישראל מתהלכות במצב שהוא גנאי להן, בצורה שכביכול אינן מתביישות בחטא שהן עשו. וכיסוי הראש זה מבטא בושה.

בגמ' ביבמות (דף עט.) איתא, בני ישראל רחמנים ביישנים גומלי חסדים. זה המעלה של כלל ישראל. מאיפה לומדים את זה, שנאמר "בעבור תהיה יראת ה' על פניכם לבלתי תחטאו", כתוב שכל מעמד הר סיני הוא "למען תהיה יראת ה' על פניכם לבלתי תחטאו" שיתמלאו בושה, חז"ל לומדים מכאן את מעלת הבושה. מעמד הר סיני הביא את זה שתהיה יראת ה' על פנינו ונמנע מחטא. איך מגיעים ל'בלתי תחטאו'? כתוב בבעל הטורים במקום, מי שעושה חטא ומתבייש, יש לו הגנה שלא יעשה חטא פעם שניה, כי הוא התבייש. יוצא, שהתכונה

של כלל ישראל זו בושה, וכל מעמד הר סיני היה "בעבור תהיה יראת ה' על פניכם לבלתי תחטאו" שתהיה לנו בושה לעשות עבירות. נמצא אם כן, שאשה שהולכת וראשה פרוץ, היא לא שייכת לביישנים. וכמו שהבאנו מהשפתי חכמים שהסיבה שמכסים את הראש, בגלל שאשה בושה מהחטא שהיה לה, ואם היא לא מתביישת, היא שייכת לפרוצות.

צריך לדעת, אם זה גנאי, איך אשה חושבת שפאה פרוצה זה יפה, הרי היא חולקת בזה על רש"י מפורש, שרש"י כותב שגנאי לבנות ישראל שילכו וראשן פרוץ, מי ילך על הראש משהו מצחיק, משהו מגונה, אף אחת לא אמורה ללכת ככה, זה גנאי לבנות ישראל שילכו וראשן פרוץ. אני חושב ומקווה שבסייעתא דשמיא, שבזכות הכנס הזה, תהיה התעוררות שלא ימשיכו הדברים האלו, לא פאות ארוכות, שזה גנאי לבנות ישראל שלכן פורעים את ראש הסוטה, ולא ללכת עם שער מפוזר כמו שכתוב בשבט הלוי, שזה גנאי לבנות ישראל לילך כך וכי היא רוצה להראות סוטה? הבושה זו התכונה של היהודים.

אנחנו פונים לציבור של האברכים, צריך לדבר גם עם הנשים. בפסוק כתוב "כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל" כולם יודעים את פירוש חז"ל כה תאמר לבית יעקב - אלו הנשים ואח"כ ותגיד לבני ישראל, מדוע קודם הנשים? כתוב במדרש דבר נפלא. הרי כל החטא של עץ הדעת היה כי ה' ציוה קודם את אדם הראשון ורק אח"כ את חוה, וא"כ היא חשבה - זה בשביל גברים המצוות, אני לא שייכת למחמירים. בעלי לא מטלטל, לא משתמש בכל מיני דברים, משתמש רק בגנרטור, בעלי צדיק מאוד, הולך לכולל, לומד כל היום מהבוקר עד הערב, אני שייכת לקבוצה אחרת, לנשים. אני יכולה לעשות קצת קולות, שמעתי שיש רב אחד שמתיר את זה וזה לא נורא....

הלא כל גדולי ישראל חתמו שאסור ללכת עם פאה שנראית כמו שער של אשה רגילה, כל גדולי ישראל כתבו את זה, היתכן כדבר הזה שלמרות זאת אנשים מקילים. שאלתי את אחד האברכים איך עושה כזה דבר, שאשתו הולכת עם פאה שנגד דעת כל גדולי ישראל? אז הוא ענה לי תשובה מדהימה, (ומדובר באברך פרומער, שמחמיר מאוד בהרבה נושאים) אבל בשר רבנות זה גם כשר. אמרתי לו: מה? פתאום אתה רוצה רבנות? מה קרה? מכיון שהוא רוצה שאשתו תראה טוב, אז פה, גם רבנות טוב לו. ישנה בכלל מחלוקת הפוסקים אם מותר ללכת עם פאה בכלל, אני לא רוצה להכנס לנושא הזה, בפרט שהמ"ב מתיר ואני לא נכנס לעיקרי הדיון הזה, אולם אני ראייתי את הפאה של אמא שלי ז"ל, של סבתא שלי, איזה פאות שראו ברור שאינם שיער, כל אחד יודע, אבל פאה כזו שנגד כל המוסכמות? פתאום אפשר לסמוך על רבנות?

באמת צריך לקבוע במסמרות, לדעת שיש פה שאלות רציניות מאוד בהלכה, אם כל הגדולים אמרו שאסור כזה דבר, ואנחנו יודעים שזה גנאי ללכת ככה, עם כאלה דברים, "כה תאמר לבני ישראל" אנחנו עכשיו מדברים לגברים, אבל זה צריך להיות גם מופנה לנשים.

צריך באמת שנשים יתאספו, יקחו אשה יראת שמים, שתאסוף את הנשים, כיון שבאופן פרטי כל אשה קשה לה, היא לא יכולה להיות פתאום שונה מכולם, כל החברות שלה הולכים בפאות ארוכות, איך אני יכולה להיות שונה מכולם, קשה לה מאוד, צריך לאסוף את כל הנשים, ובהחלטה ציבורית להגיד להן שמכאן ולהבא אנחנו לא מסכימים לכה דבר, לדבר עם הרבניות שילמדו ויסבירו לכסות הראש בצניעות אמיתית.

היתה פאנית אחת בשכונה שלי, שהבטיחה לי שלא תמכור פאות לא צנועות, ובאמת היא עמדה בזה. יום אחד אברך מתקשר אלי וטוען שהמדרך שלו אמר לו שאשתו תלך עם פאה מסוג אחר... והפאנית הזאת לא מוכנה לעשות לו את הפאה, בא אלי שאני אשכנע אותה.... לא מבין איך הוא לא מתבייש. על כל פנים אמרתי לו, ממני לא תקבל היתר, פה בשכונתנו לא הולכים עם כאלה פאות. פה הולכים רק עם פאות צנועות, יש הלכות, יש שו"ע. אלה לא חומרות.

וגם בנוגע לחצאית מה שצריך ללכת על פי הלכה, לדעת המשנה ברורה שיהיה מתחת לברך, וברור שצריך שהכל יהיה מכוסה בכל מצב, וכל תנועה. כל מה שפסקו, בארגון החשוב של הצניעות (משמר התורה) וכהוראת כל גדולי ישראל, צריך לעשות את זה. השתדלו בתקנון שלהם לא לעשות יותר ממה שצריך, בדיוק על פי הלכה. אבל שלא כל אחד יגיד יש לי קולות משלי, איך יכול להיות כזה דבר?!

במ"ב בסימן ע"ה מביא את הפסוק "כי ה' אלוך מתהלך בקרב מחנך ויהי מחנך קדוש ולא יהיה בך ערות דבר" אומר המ"ב, מה הפשט, למה בזמן שאומרים דבר שבקדושה, אסור שיהיה כנגדו ערות דבר, "כי ה' אלוך מתהלך בקרב מחנך" הוא נמצא איתך, אז איך אתה עושה נגד זה, ערות דבר זה סתירה לקדושה ולהשראת השכינה.

אנחנו כולנו, כל הבני תורה, רוצים שיהיה לנו בית של קדושה, בית של תורה, בית של כל הדברים שצריך לעבודת ה', וכשאדם מביא לביתו דברים שיש בהם ערות דבר, בגדים לא כ"כ צנועים, ערות דבר בבית! הקב"ה לא יכול להיות לידם. כל אחד רוצה שיברכו אותו, אחת הברכות שמברכים בחתונה, שהשכינה תשרה בבית שלך. וא"כ כיצד מביא דברים שגורמים לשכינה שתסתלק מביתו.

המהרי"ל דיסקין כותב על המעשה בחז"ל עם בתיה בת פרעה, שכשראתה את משה רבינו בתיבה, ראתה שכינה עמו. ויש לתמוה: ב"ה, פה נמצאים מסלתי ושמנה של היהדות החרדית, ומי זכה פה לראות שכינה? אף אחד. ולעומת זאת בתיה שעדיין לא התגיירה, ולמרות זאת היא ראתה שכינה, איך יכלה לראות שכינה?

מבאר המהרי"ל דיסקין, שהיא ראתה ילד יהודי, שלא אוכל שום דבר, והרי הם היו עבדים, ותרא אותו כי טוב הוא, בריא יפה ומאיר, אז סימן שיש עליו השראת שכינה, יש עליו השגחה מיוחדת. וזה הביאור שראתה שכינה עמו.

כל אחד רוצה בבית שלו שתהיה השראת השכינה, שיהיו כל הברכות וסיעתא דשמיא, ואח"כ מביא ערות דבר לבית, או זה ספק ערות דבר, מחלוקת, מצא מישהו שאמר שמתיר - ספק, אז יש לו ספק השראת השכינה....

שאל אותי פעם קרוב משפחה, למה אני מחמיר לא לטלטל, יש מחלוקת, יש רבנים שמתירים. השבתי לו מעין השאלה: אני הולך לבנות בית, הולך לקנות דירה, מהנדס אחד אמר לי: תדע, הבית הזה תוך כמה זמן עומד ליפול, ומהנדס אחד אמר: זה בסדר. האם אתה תגור בבית

הזה? כמובן שלא, כך בעניינים רוחניים אם יש לך ספק אם זה טוב או לא אז אל תעשה, כמו שאתה מתנהג בגשמיות כך תנהג ברוחניות, ובנושא הצניעות ביחוד, שאנחנו יודעים שזה כל הבית, כל השראת השכינה, כל המוחלץ על כל עוונותיו, כל העוה"ב, שהרי אפשר להיות בגן עדן עם שאול ושמואל, וזה כל הענין של כיסוי הראש, שהרי צניעות מביאה השראת השכינה. אז כל אחד יחפש, גם מי ששמע מי שמתיר, אולי יש להחמיר, אולי יש להדר, וכל אחד יתחזק.

כשיש ערות דבר זה גורם "ושב מאחריך" הקב"ה ח"ו לא יתהלך איתנו, צריך להשתדל לעמוד בכל תוקף אך בדרך נעימה להשפיע בבית. אני בטוח, הרי בנות ישראל כולן רוצות להיות יראות שמים, יש פה קצת בעיה, שלא יודעים שזו בעיה רצינית, שכל עוה"ב תלוי בזה, אם יש עוה"ב או אין, זה תלוי בזה. לא יודעים כמה זה איסור חמור, אז אומרים זה רק מנהג קצת של כמה מחמירים, נקיים את הדין אבל לא צריך בדיוק כ"כ עד הסוף.

הבעלים צריכים לדעת שזה דין שו"ע, "ופרע את ראש האשה" - אסור שיהיה שער ארוך לפאה, וכל הדברים שהתפרסמו ע"י הארגון של הצניעות - משמר התורה, לדאוג שיהיה לפחות עיקר הדין, ולא להכנס לדחוקים, לקולות של הרבנות, אלא ללכת עם הלכתחילה של הענין הזה.

הקב"ה יעזור שנצא מהכנס הזה היום, שהתאספנו בו לחזק את גדרי הצניעות בכלל ישראל, שתהיה השפעה על כולם, מכאן יהיה תופח ע"מ להטפח, שכולם ידעו ויבינו שאנחנו צריכים לעמוד על זה, לעמוד על כל עיקרי הדינים, בצורה נעימה. ונזכה ע"י זה שהקב"ה ישרה את שכינתו בתוכנו ונזכה לראות את ביאת משיח צדקנו במהרה בימינו אמן ואמן.

מורינו הגאון הרב מנחם מנדל לובין שליט"א:

בפרשת נצבים כתוב "הנסתרות לה' אלוֹקינו והנגלות לנו ולבנינו לעשות את כל דברי התורה הזאת" רש"י אומר שעל דברים נסתרים לא נתבעים, אבל על הנגלות - קבלנו עלינו, כל ישראל קבלו לעשות את כל דברי התורה הזאת עד עולם.

יש דברים שאומרים עליהם, 'מדשתקי רבנן שמע מיניה ניהא להו', זה אמירה מפורסמת - אם היתה בעיה, אז הרבנים היו אומרים. הנושא שעכשיו התכנסו פה עכשיו, זה להראות דלא שתקי רבנן, בנושא שהרבה זמן לא דברו עליו. ומי שיודע קצת היסטוריה, גדולי הדור תמיד, עוררו על הנקודות האלו, כל דור לפי הפרצות שלו.

החפץ חיים בשעתו היה בוכה ומוריד דמעות, על כל פירצה. ידוע הסיפור בכנסיה הגדולה שהיה איזה ספק איך והאם לעשות את המחיצה של העזרת נשים שהיתה מוגבהת מאוד. הח"ח אמר, בספק השראת השכינה בוודאי צריכים להחמיר, כי אנו רוצים שהשכינה תהיה איתנו ושח"ו לא יהיה את העונש הנורא של 'ושב מאחריך'.

בפרט שהמצב כיום מעורר יותר למחשבה, המצב של מגיפת הקורונה מה שזה הביא. ולמי שמתבונן בכל זאת, שכשנסגרו הבתי כנסיות הרבה עוררו על דברים בטלים, וקדושת בתי כנסיות.

מי שקצת שם לב, רואה שכביכול מתקיים כיום הפורענות שבירמיה ז', לד. וְהִשְׁבֵּיתִי מֵעֵרֵי יְהוּדָה וּמַחֲצוֹת יְרוּשָׁלַיִם קוֹל שֹׁשׁוֹן וְקוֹל שִׂמְחָה קוֹל חֲתָן וְקוֹל כְּלָה". ב"ה, בתי מדרש חזרו למקומם, אבל מהדברים היחידים שעדיין נשארו מגבלות, ששמחת הנישואין הושבתה במקצת, לרגל המצב. זה מחייב קצת התבוננות וכנראה שצריכים לתקן בזה, אצל הזוגות הנשואים. אין לנו נביאים לדעת בדיוק איזה נקודות צריכים לתקן, אבל דברים שידועים כצריכים תיקון, פשוט שצריכים לתקן.

הנושא של צניעות שלשמו נאספנו, יש סוגיה ביבמות עו: שם הגמ' דנה על דוד המלך אם מותר לבוא בקהל או לא, כתוב ששאול שאל

אם הוא ראוי למלכות, אז דואג האדומי ענה לו: עד שאתה שואל אם ראוי למלכות או לא, תשאל אם ראוי לבוא בקהל או לא. ושם הגמ' מביאה שדואג בא עם טענה עצומה שלא היה עליה תשובה, הסיבה ש"לא יבוא עמוני ומואבי בקהל ה'" היא "על דבר אשר לא קדמו" אז דואג העמיד שאלה בביהמ"ד ולאף אחד לא היה על זה תשובה - למה שהנשים תהינה מותרות. אדרבה, האנשים מקדמים לאנשים ונשים מקדמות לנשים, את אותה תביעה שיש לעמוני ומואבי על חסרון הכרת הטוב, "על דבר אשר לא קידמו" אותה תביעה קיימת גם על נשים, ואם כן דוד המלך אסור לבוא בקהל. כתוב בגמ' שלא היה מי שענה לו תשובה, עד שעמשא בן יתר נעץ חרב בבית המדרש, ואמר כך מקובלני מבית דין של שמואל הרמתי, עמוני ולא עמונית. הקושיה היא חזקה וטובה, אבל ככה קבלתי משמואל הרמתי עמוני ולא עמונית.

שואלת הגמ': עדיין מה התשובה על שאלת דואג? עונה

הגמ' "כל כבודה בת מלך פנימה!" כתוב בגמ' נקודה מסוימת שכביכול לא עמדו עליה ודואג אחז שזו קושיה, אבל התשובה היא כל כבודה בת מלך פנימה! וזה מונע מלחייב את נשות בני עמון ומואב לצאת לקדם בלחם ומים, גם לפני נשים - היציאה בפרהסיא, גם זה חסרון בצניעות.

וההבנה הזאת, הדקות הזאת, שגם נשים לנשים זה חסרון בצניעות, לא עמדו על זה עד שפרשו את ההלכה. ובאמת דין זה התקיים, שכיון שלא היה עליהן תביעה, אפילו שמסתמא זה שנשות עמוך ומואב לא קידמו לא נבעה מצדקות גדולה, אבל כיון שבהלכות צניעות אסורים לעשות את זה, ממילא חיוב ההכרת הטוב לא מחייב את זה, ולכן עליהן אין את העונש לא לבוא בקהל, וא"כ דוד המלך הוכשר לבוא בקהל. כמו שהזכירו מקודם הפסוק במשלי 'את צנועים חכמה' שצניעות זה לא רק דברים והלכות מסוימות - לגברים ונשים, אלא זה דבר יותר עמוק, זה חכמה שמחייבת צניעות והצטנעות "כל כבודה בת מלך פנימה".

זה השורש של כל הדברים, וכל דבר שנוגד את זה סותר את זה, סותר את החכמה. "אשתך כגפן פוריה בירכתי ביתך, בניך כשתילי זיתים" כתוב במדרש שכשאשתו של אדם נמצאת בירכתי הבית, היא מהווה מזבח כפרה על כל הבית.

נכון שלאשה אין איסור לצאת לרחוב, ברמב"ם כתוב "גנאי הוא לאשה שתהיה יוצאה תמיד פעם בחוץ פעם ברחובות וכו' אלא פעם אחת בחודש או כמה פעמים בחודש לפי הצורך. שאין יופי לאשה אלא לישיב בזוית ביתה שכך כתוב כל כבודה בת מלך פנימה". (אישות יג) זה היה בזמן הרמב"ם, הדברים היום השתנו, אבל גם כשיוצאים לרחוב, התורה קובעת איך צריכים לצאת.

וברור שמותר לה לצאת ואין בזה שאלה, אע"פ שאולי היה מקום לשאול, למה כשאשה הולכת ברחוב זה לא "לפני עור", הם גורמים למעשה מכשול? התשובה היא שכמו שהתורה התירה להם לצאת, זה לא נקרא מכשול, ומוטל על כל בן אדם להזהר לשמור את עצמו מלראות. אם נשים נוהגות כמו שמותר להן ללכת, וכמו שהן צריכות ללכת - אין בזה שאלה של לפני עור. אבל כשחלילה לא מקיימים את

הדין, עוברים על מה שמותר להן, אז יש כאן "לפני עור" ואז זה מצב חמור, שבעצם כמה עבירות יכולה אשה כזו בדרך אחת, לזקוף לחובתה.

יש גרסאות באגרת הגר"א, שהתבלין נגד היצה"ר לאנשים הוא תורה ולנשים הוא צניעות. אצל הנשים אין תלמוד תורה, להם יש את מצוות הצניעות. אני אומר שיש לזה עוד מכנה משותף - החומר של הדבר. עון ביטול תורה הוא עון גדול מאוד, ולמה? כי הזמן - כשהוא לא מנוצל, זה ביטול תורה, והוא מתרבה כפי הזמן, ומצטבר מדקות לשעות ולימים ח"ו. אצל נשים, אם ניקח את זה על אותו משקל, חסרון בצניעות הוא גם כן רח"ל, עבירה שגוררת איתה המון המון מכשולות וחטאים. אשה אחת שעברה ברחוב בלבוש שלא כדין, והכשילה בדרך מאה אנשים, אז רח"ל, מאה עבירות נזקפים לחובתה.

נכון שהדברים האלו היו צריכים יותר להאמר לנשים, אבל כמו שהזכירו מקודם "כה תאמר לבית יעקב ותגד לבני ישראל", גם על הגברים מוטלת האחריות. נכון שזה לא בידו ממש, יש מצבים שבעל לא יכול לכפות את אשתו, בפרט אם יש ניגודים, אבל לטפסף את רוח הדברים, לדעת מה דרכי הצניעות של בנות ישראל ולא להתבזות, שלצערינו הדבר הזה נפרץ ונלקח מאומות העולם.

זה מוטל עלינו, שכל אחד ברוח נוחה, לדעת להסביר, מה המקום האמיתי של בת ישראל, וכמו שהאריכו מקודם. להתנהג יותר בהסתרה, ולא להתבלט.

כמו שהזכירו, רבותינו בדור אחרון נזקקו לבאר את הפרטים לפרטי פרטים, מה שלא היה בשום דור קודם, אבל לצערינו, בגלל ירידת הדורות צריכים לפרט. אבל יש לדעת את הכלל, כמו שאמרו מקודם, תמיד "את צנועים חכמה". להצטנע יותר, כל דבר שמבליט הוא סיבה להימנע ממנו.

הדברים הראשיים שהזכירו מקודם, הנושא של כיסוי הראש. את הסוגיה אם פאה נוכרית מותרת או לא, מסתמא כל אחד כבר פחות או יותר, ראה את המחלוקת שבאחרונים. נכון שבשעתו, השלטי גיבורים התיר והיו אחרונים שחלקו עליו. המגן אברהם מביא את זה בתור שיטה פשוטה, וכך מובא גם ברמ"א, שפאה נכרית מותרת. המשנה ברורה, כן נראה שחזר והביא את צד האוסרים והביא את זה בתור מחלוקת, ובמקום שנהגו נהגו להקל. אבל לא על המחלוקת הזאת התכנסנו כיום.

יש כאן נושא, שרבותינו של הדור הקודם, כבר ראו שהנושא הזה הולך ונפרץ. כמו שהזכירו, הפאות של הדורות הקודמים היו עשויים בצורה שפחות מושכת, פחות נראו כשער טבעי, והיו נראים בשיעור שכל אחד היה יכול להבין שיש כאן, איזוהי צורה של כיסוי וכובע מסויים שעשוי משערות. אבל בהתקדמות של העולם היום, שהדברים השתנו ולא לטובה, שפני הדברים הם לעשות את הפאה כמה שיותר בצורה טבעית. מי שזוכר לפני שלושים ארבעים שנה שהתחיל הצרה והצורה של הפאות הארוכות, כל גדולי הדור זעקו מרה, שודאי כזה דבר פריצות, ועל זה לא דברו בנושא של היתר פאה נכרית.

כולם יודעים שהרב אלישיב זצ"ל צעק, שנקרא עוברת על דת יהודית. כי ישנו הרגש שמחייב להבין את סברת ההלכה. וכמו שגם היום עדיין כל אחד מבין שאשה שתלך ח"ו בפאה ארוכה באורך מטר, כל אחד יבין שזה פריצות נוראה, גם הגרועים מבינים שזה פריצות נוראה. כמו ששמעתי סיפור לפני תקופה קצרה, ששאלו אשה שהולכת עם פאה ארוכה, איך היא לא מתביישת? התשובה שהיא ענתה: תסלחו לי, היה לי מקרה מאוד מצער וקבלתי על עצמי לגזור את השער, בכ-20 ס"מ, וגם עכשיו אתם צועקים!...

כלומר שגם אותה אשה, שנמצאת במצב שלה, מבינה יחסית שהתיקון שלה כדי ל'התחזק', הוא לקצר את השערות. כלומר, גם עלינו להבין ששער ארוך זה לא יתכן. ולמה לא? הרי זה פאה נכרית, כתוב בשו"ע, המ"ב מתיר פאה נכרית, מה רע? אך כולם מבינים שלא יתכן בעולם שהתורה כותבת, ופרע ראש אישה, וחז"ל אמרו שצורה של אשה להיות עטופה, אז הצורה הזאת הכי נוגדת את ההלכה. גם לילדות קטנות פחות מבת מצוה, אף אחד לא נותן ללכת עם שער פרוע, עם שער פתוח לגמרי - עד שילדה תמימה, שאלה בתמימותה: אמא, מתי לי גם כן יהיה מותר ללכת עם שער פתוח, רק כאשר אני אתחתן?...

זה שאלה של ילדה תמימה, אבל היא נוקבת מאוד. איך יתכן בעולם שנגיע לכוזה מצב.

ברור שהמצב הזה לא יתכן, כמו שהתחלתי בהתחלה "הנסתרות לה" אלוקינו" אם לא נעמוד על זה בכל כוחנו, לאיפה נגיע? הרגש הולך ונשחק, כמו שלצערנו רואים בכל דבר, וכמו בזמן שגילו את שער הראש ממש רח"ל לפני השואה, היו כאלו שאמרו: נו, אם כבר כולם מגלים, אז מותר... זה לא יתכן, זאת התורה לא תהא מוחלפת. אם כתוב בתורה "ופרע את ראש האשה" שיערה של האשה צריכה להיות בצניעות, שום מצב לא ישנה את זה "זאת התורה לא תהא מוחלפת".

ברור שחייבים לעמוד על המשמר שחם וחלילה לא להידרדר, גם ב"ד 'משמר התורה', שכתבו את ההוראות, זה היה המינימום שאפשר לדון עליו, אבל מעבר לזה, ודאי שלא יתכן.

זה נכון שהנסיון קשה, כמו שהזכירו ומי אומר שאם אצלינו היה נסיון היינו עומדים בו. אם יגידו לאברך - מהיום אתה חייב ללכת עם שטריימל בשבת, אני לא חושב שכל אברך יוכל לעשות את זה. צריכים להבין את הקושי שלהן, אבל צריכים לדעת לטפס ולהסביר את גודל הענין, על כל פנים לא לעבור את מה שכתוב בתקנון 'משמר התורה'.

וכל אחת שיכולה להתחזק, כמו שהזכירו כאן בכיסוי של כובע ומטפחת בתנאי שלא יראו השערות, בודאי שברכה על ראשה. וגם בזה יש אופנים שהיצה"ר מוצא לו בכל מקום את התחום שלו...

אבל גם אלה שקשה להן, לדעת לטפס להם את צורת הדברים בצורה נעימה שבינו את הדברים בשרשם, כמה זכויות טמונות בכל חיזוק, וכמה הצלה לכלל ישראל.

הצורה של הנהגת בני תורה זה רק בלימוד הדברים מתוך הסוגיות, לא במלחמות ופשקוילים ברחוב, או כל מיני צורות שזה לפעמים רק מקלקל, וגורם כביכול ההפך, ובזה

מפסידים את הכל. אבל מ"מ זה לא פוטר אותנו מלעשות מה שצריך. לכן הכינוס הזה הוא ממש קידוש שם שמים, שהדבר הראשון הוא "אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו" ה"נדברו" לבד זה כבר זכות גדולה, כלומר התביעה קיימת הרבה יותר, כשאף אחד לא מדבר ואף אחד לא שם לב, אז החרון אף הוא הרבה יותר חמור. אבל כשמתכנסים ורוצים לשמוע ולתקן, זה עצמו סותם כבר את פי המסטינים.

כלל ישראל זקוק עכשיו להרבה הרבה זכויות, הכינוס הזה, לפני שעשו משהו, עצם הדבר "אז נדברו יראי ה' אל רעהו ויקשב ה' וישמע ויכתב" זה עצמו זכות גדולה.

בודאי לא צריך להישאר בזה, צריכים לקחת כל אחד מה שנוגע לו, עד כמה שמתאפשר, הקל הקל תחילה. מדברים על קיום רצון ה' כפשוטו, והשראת השכינה בישראל.

הקב"ה יתן שבזכות זה באמת 'ובא לציון גואל' אמן.

